

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

24 травня 2025 року, м. Луцьк

**СУЧАСНІ КРИЗОВІ ЯВИЩА В ЕКОНОМІЦІ ТА ПРОБЛЕМИ ОБЛКОВОГО,
КОНТРОЛЬНОГО ТА АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ**

Тези доповідей XVII Міжнародної науково-практичної конференції

**MODERN CRISIS PHENOMENA IN THE ECONOMY AND PROBLEMS OF
ACCOUNTING, CONTROL AND ANALYTICAL SUPPORT OF ENTERPRISE
MANAGEMENT**

Abstracts of the XVII International Scientific Conference

Випуск 17

Відділ іміджу і промоцій ЛНТУ
Луцьк – 2025

Міністерство освіти і науки України
Луцький національний технічний університет (м. Луцьк)
Університет національного і світового господарства (м. Софія, Болгарія)
Політехнічний інститут Браганси (м. Браганса, Португалія)
Старопольська Вища Школа в Кельце (м. Кельце, Республіка Польща)
Інститут туризму, підприємництва і сервісу (м. Душанбе, Республіка Таджикистан)
ННЦ «Інститут аграрної економіки» НААН України (м. Київ)
Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України (м. Київ)
Львівський торговельно-економічний університет (м. Львів)
Волинський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України (м. Луцьк)
Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених ЛНТУ (м. Луцьк)
Волинська обласна громадська організація «Перспективи Волині» (м. Луцьк)
Європейський аналітичний центр (м. Київ)

24 травня 2025 року, м. Луцьк

**СУЧАСНІ КРИЗОВІ ЯВИЩА В ЕКОНОМІЦІ ТА ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВОГО,
КОНТРОЛЬНОГО ТА АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ**

Тези доповідей XVII Міжнародної науково-практичної конференції

**MODERN CRISIS PHENOMENA IN THE ECONOMY AND PROBLEMS OF
ACCOUNTING, CONTROL AND ANALYTICAL SUPPORT OF ENTERPRISE
MANAGEMENT**

Abstracts of the XVII International Scientific Conference

Випуск 17

Відділ іміджу і промоцій ЛНТУ
Луцьк – 2025

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Луцького національного технічного університету,
протокол № 11 від 24.06.2025 р.*

Редакційна колегія: **головний редактор** – д.е.н., професор *Вахович І.М.* (Україна); **відп. редактори** – д.е.н., професор *Лютак О.М.* (Україна); д.е.н., професор *Ковальська Л.Л.* (Україна); к.е.н., доцент *Нужна О.А.* (Україна), д-р, професор *Башева С.А.* (Болгарія); д-р, професор *Гжегож Зажонц* (Польща); д-р, професор *Луїс Фролен Рібейро* (Португалія); д.е.н., к.е.н., професор *Бабіч І.І.* (Україна); к.е.н., доцент *Голячук Н.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Жураковська І.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Зеленко С.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Карімов Б.Х.* (Таджикістан); д.е.н., професор *Кузьмак О.І.* (Україна), к.е.н., доцент *Московчук А.Т.* (Україна); к.е.н., доцент *Нагірська К.С.* (Україна); к.е.н., доцент *Писаренко Т.М.* (Україна); к.е.н., доцент *Сидоренко Р.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Талах Т.А.* (Україна); к.е.н., доцент *Тлущкевич Н.В.*; к.е.н. доцент *Чудовець В.В.* (Україна)

С 78 **Сучасні кризові явища в економіці та проблеми облікового, контрольного та аналітичного забезпечення управління підприємством:** матеріали XVII Міжнародної науково-практичної конференції (24 травня 2025 р). відп. ред. О.А. Нужна. Вип. 17. Луцьк: ВІП ЛНТУ, 2025. 566 с.

У збірнику подано матеріали досліджень, виголошених на XVII Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні кризові явища в економіці та проблеми облікового, контрольного та аналітичного забезпечення управління підприємством», що була проведена кафедрою обліку і аудиту факультету бізнесу та права Луцького національного технічного університету у травні 2025 року. У публікаціях висвітлено шляхи удосконалення теорії обліку в умовах глобалізації економіки; теоретико-методологічні передумови гармонізації системи фінансового обліку та звітності; управлінський облік і контроль через призму філософії конструктивізму; аналітичне забезпечення діяльності суб'єктів господарювання; оптимізацію оподаткування діяльності суб'єктів господарювання; малий бізнес: регіональні і галузеві особливості; сучасні проблеми та перспективи розвитку економічного контролю; цифровізацію обліку, контролю, аудиту та оподаткування: нові можливості та перспективи розвитку; економіко-математичне моделювання в обліково-аналітичних системах; регіональні і глобальні проблеми розвитку економіки; грантрайтинг та управління проектами в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку

Для викладачів, науковців, аспірантів, здобувачів наукового ступеня і всіх, хто цікавиться актуальними проблемами і перспективами розвитку обліку, оподаткування, контролю, аналізу та аудиту.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

Єршова Ю.О. Підтримка релокованого бізнесу через інструмент публічних закупівель	167
Жидовська Н. М. Методи та інструменти реалізації блокчейн-рішень у податковому адмініструванні	169
Жукевич С.М. Фінансовий аналіз у конструктивістській парадигмі: методологічне оновлення	171
Зябченкова Г.В., Зінкевич А.В. Роль облікової політики підприємства у формуванні достовірної фінансової звітності	174
Зябченкова Г.В., Сивак К.П. Вплив цифрових технологій на ведення бухгалтерського обліку	177
Іванишина О.С., Федчук М.А. Цифрова трансформація як фактор формування податкової поведінки платників податків	179
Іванишина О.С., Халімончук К.А. Оптимізація оподаткування у сфері відновлювальної енергетики	181
Іванов Ю.Б., Міхєнко А.В. Вдосконалення системи митного оформлення товарів в умовах макроекономічної нестабільності	184
Ішук Л.І., Вітвіцький О.О. Еволюція валютних систем	188
Йосенко С.А. Цифровізація обліку, контролю, аудиту та оподаткування: нові можливості та перспективи розвитку	191
Калайтан Т.В. Аналітичні показники доходності готелів	194
Калініченко О. В. Сучасні загрози економічній безпеці України	197
Клименко Т.В., Тунік М.В. Оцінка кредитоспроможності малого бізнесу за умов спрощеної фінансової звітності	202
Клочковська В.О., Казимирська С. Економічні системи суспільства: Україна та Сінгапур	205
Клочковська В.О., Терентьєва І.О. Регіональні і глобальні проблеми розвитку економіки	208

Сучасні кризові явища в економіці та проблеми облікового, контрольного та аналітичного забезпечення управління підприємством

9. Про національну безпеку України: Закон України від 21 червня 2018 р. № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#n355>.

10. Шевчук І. В. Нормативно-правове забезпечення економічної безпеки України в контексті захисту національних інтересів держави. Університетські наукові записки. 2018. № 67 – 68. С. 313 – 321.

11. Kalinichenko O. V., Lesyuk V. S. Assessment of the Financial Security Level of Ukraine. *Science and Innovation*. 2021. Vol. 17. № 6. P. 3 – 12. URL: http://www.intellect21.nuft.org.ua/journal/2024/2024_2/6.pdf

УДК 336.7

Клименко Т.В., к.е.н., доцент

ЗВО «Університет трансформації майбутнього» (м. Чернігів)

Тунік М.В., к.е.н.,

начальник Першого міського відділення

«Райффайзен банк» у м. Чернігові

ОЦІНКА КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ МАЛОГО БІЗНЕСУ ЗА УМОВ СПРОЩЕНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Однією з ключових складових національної економіки є малий бізнес, який завдяки своїй гнучкості та здатності швидко адаптуватися до змінного середовища сприяє зайнятості в регіонах, впровадженню інновацій, підвищенню конкурентоспроможності та стійкості економіки. Ефективне функціонування малого бізнесу значною мірою залежить від доступності фінансування його діяльності та розвитку, підтримки ліквідності, а одним із визначальних чинників є забезпечення доступу до кредитних інструментів.

Залучення фінансування через банківський кредит передбачає оцінювання кредитоспроможності малих підприємств із використанням сучасних методичних підходів, що дає змогу визначити здатність суб'єкта господарювання залучити та ефективно використовувати кредитні ресурси для ведення бізнесу [1].

Варто зазначити, що оцінювання кредитоспроможності малого бізнесу часто ускладнюється через низький рівень деталізації його фінансової звітності. Це зумовлено можливістю застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності відповідно до Податкового кодексу України (глава 1 розділу XIV «Спеціальні податкові режими») [2]. Крім того, у цьому секторі економіки наявні випадки тінізації окремих операцій, що знижує інформативність фінансових показників та ускладнює використання стандартних

методик аналізу кредитного ризику. З урахуванням вищенаведених обмежень зростає потреба у застосуванні комбінованого підходу до оцінювання кредитоспроможності суб'єктів малого бізнесу.

У Положенні про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями, затвердженому Постановою НБУ від 30.06.2016 №351, викладено методика оцінювання кредитоспроможності, яка включає моделі розрахунку інтегрального показника для боржника – юридичної особи, а також формули та алгоритми визначення фінансових коефіцієнтів для цих моделей [3]. Особливістю цієї методики є її адаптивність: вона передбачає окремі моделі для різних категорій підприємств, зокрема враховується розмір суб'єкта господарювання, що дозволяє розрізнити великі, середні та малі підприємства, що знижує вплив масштабних відмінностей на результати оцінювання. Крім того, методика враховує галузеву специфіку, що дозволяє адаптувати оцінювання до особливостей тієї чи іншої сфери економічної діяльності, забезпечуючи тим самим об'єктивну оцінку кредитоспроможності та підвищення якості кредитних рішень.

Окрім фінансових коефіцієнтів, доцільним є аналіз руху грошових коштів на рахунках підприємства, дослідження історії розрахунків із контрагентами, а також аналіз дотримання податкової дисципліни. Це дозволяє виявити рівень фінансової відповідальності, потенційні ризики, пов'язані із затримками платежів, а також нетипові операції або значні коливання в рухах коштів, що можуть сигналізувати про фінансові труднощі чи неефективне управління. Застосування такого методичного підходу сприяє підвищенню об'єктивності оцінки фінансового стану малого підприємства, дозволяє виявити тенденції зміни фінансових показників у динаміці, що, своєю чергою, покращує якість прогнозування ризиків і прийняття кредитних рішень.

Крім кількісних показників, важливим для повноцінної оцінки малого бізнесу є якісні аспекти, що відображають його потенціал. До ключових індикаторів належать: досвід ведення бізнесу, що свідчить про здатність адаптуватися до змін; ділова репутація, яка впливає на рівень довіри з боку партнерів і кредиторів; позиція на ринку, що характеризує конкурентоспроможність; якість клієнтської бази, яка визначає стабільність доходів; оцінка менеджменту, що дозволяє оцінити компетентність керівництва у досягненні стратегічних цілей.

Важливо також оцінити забезпечення кредиту (заставу) – у вигляді нерухомості, обладнання, запасів тощо. Банк повинна надати юридичну оцінку такому забезпеченню, визначити його ринкову вартість і рівень ліквідності.

Не менш важливою є ідентифікація кінцевих бенефіціарних власників малого підприємства, а також перевірка легітимності діяльності та джерел фінансування. Це необхідно для забезпечення прозорості, зниження ризиків, пов'язаних із можливими конфліктами інтересів або незаконними діями.

Ретельний аналіз структури власності допомагає банкам виконувати вимоги законодавства з протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму (AML/CFT). Зокрема, 30 травня 2024 року Рада ЄС ухвалила нових пакет нормативних актів, спрямованих на посилення заходів боротьби у цій сфері. Банки, фінансові установи та інші суб'єкти первинного фінансового моніторингу повинні ознайомитися з новими правилами та оновити свої внутрішні політики, процедури та контрольні механізми відповідно до нових вимог [4].

Комплексний підхід, що поєднує аналіз фінансових і нефінансових показників, забезпечує більш глибоке розуміння стійкості та потенціалу розвитку суб'єкта малого бізнесу. Це, в свою чергу, сприяє ефективнішому оцінюванню кредитного ризику в умовах інформаційної асиметрії, дозволяючи банкам приймати обґрунтовані рішення щодо кредитування. Водночас результати такої оцінки є цінними і для самого бізнесу, оскільки стимулюють удосконалення системи управління та підвищення інвестиційної привабливості. У підсумку, це сприяє розширенню доступу малого бізнесу до фінансових ресурсів, його сталому розвитку та загальному економічному зростанню.

Література

1. Романишин В., Круш В. Сучасні підходи до оцінки кредитоспроможності корпоративних підприємств малого бізнесу. *Економіка та суспільство*. 2024. №68. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-162>.
2. Податковий кодекс України: Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
3. Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями: затв. Постановою НБУ від 30.06.2016 №351. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16#Text>
4. Місечко В. Нові європейські правила AML/CFT: що в пакеті? *Юридична*

практика: веб-сайт. URL: <https://pravo.ua/novi-ievropeiski-pravy-la-aml-cft-shcho-v-paketii/> (дата звернення: 01.05.2025).

УДК 330.342.146(477)+(595.0)

Клочковська В.О., к.е.н., доцент
Казимирська С. здобувач вищої освіти
Донецький національний університет
імені Василя Стуса

ЕКОНОМІЧНІ СИСТЕМИ СУСПІЛЬСТВА: УКРАЇНА ТА СІНГАПУР

Економічні системи різних країн формуються під впливом історичних, політичних та географічних чинників. Україна та Сінгапур є двома яскравими прикладами держав із різними економічними шляхами: перша пройшла довгий шлях трансформації від радянської планової економіки до ринкової, а друга – з малорозвиненої колонії перетворилася на одну з найбільш успішних економік світу.

Аналіз наукових праць, представлених у списку використаних джерел, свідчить про дослідження різних аспектів функціонування економічних систем. Зокрема, розглядаються питання потенціалу підприємства (Балацька Н. М., Денисенко М. П., Федик С. П., 2021), нелегальних фінансових потоків (Марушко Н. С., Воляник Г. М., 2023), впливу криз на інновації (Пилипенко О., Кравченко О., 2022), сутності фінансових інновацій (Радинський С. В., Дячун О., 2022), розвитку регіональних соціально-економічних систем (Рудаченко О. О., Клебнова Т. С., 2023), цифровізації економіки (Самойлович А. Г., 2023), обліку фінансових результатів (Степаненко О. І., 2022). Однак, комплексне дослідження еволюційних етапів розвитку економічних систем в контексті сучасних глобальних тенденцій потребує подальшого поглиблення.

Комплексний аналіз розвитку економічних систем з акцентом на приклад Сінгапуру. Порівнюються економічні шляхи України, що пройшла трансформацію від планової до ринкової економіки, та Сінгапуру, який із колонії став успішною економікою завдяки ефективному управлінню та інвестиціям.

Україна, отримавши незалежність у 1991 році, зіткнулася з економічним спадом, гіперінфляцією та кризою промисловості. Попри поступове відновлення, країна продовжує боротися з корупцією,